

Læsning som mental sundhed

Mette Steenberg

Læseforeningen

Læseforeningen

- Social frivillig forening – PUF
- Stærke læsende fællesskaber gennem ”fælles læsning”
- Væresteder, ældresektoren (kommunalt), psykiatrien, biblioteker, sygehuse, kriminalforsorgen

Arts & Health

- “arts-based activities that aim to improve individual and community health and healthcare delivery, and which enhance the healthcare environment by providing artwork or performances” (Arts Council England, 2007, p. 5).

Betydningen af det deltagende engagement

- “There is a substantial body of evidence ... that *engagement* in social activity contributes to health. There is also evidence from the New Economics Foundation about the impact of cultural participation on overall health and happiness.” (Mike White, Senior Research Fellow in Arts in Health at the Centre for Medical Humanities (CMH) at Durham University).

Participatory arts practices

Meta-studies:

- “improve well-being substantially” (Perruzza and Kinsella 2010)
- “psychological and social recovery particularly in the areas of self-discovery, self-expression, relationships and social identity” (Van Lith 2012).
- “participatory arts can stimulate self-determined individual lifestyle change and also provide social, educational and economic benefits”. White (2006)

Terapeutiske kvaliteter i kunsten - forskellig fra kunstterapi

- “There are intrinsic therapeutic qualities within arts activities ... but we need ... to be looking beyond the art forms themselves. If we are simply looking at arts as a form of treatment, then we might as well just focus on art therapy.”
- <http://www.healthysocialcreative.org.uk/index.php/views/mike-white/>

En aktiv æstetisk proces

- Flytte fokus fra kunst som kunstterapi til kunst som medskabende proces
- Forskellen mellem at åbne et terapeutisk rum og at åbne et æstetisk erfaringsrum, som faciliterer aktiv deltagelse i æstetiske processer.
- Ikke-intenderede konsekvenser: motivation, ejerskab, empowerment, recovery

Læsning som medskabende æstetisk proces

- Drama (performance), kor og sang, billedkunst, brugskunst, dans, musik
- Men hvor er læsningen?
- Traditionelt ses læsningen som en privat og passiv aktivitet.
- Fælleslæsning aktiv deltagende social proces.

fælleslæsning

Risskov Universitetshospital afdeling Q

- Reader-in-residence. Professionel læser leverer ugentlige læsegrupper
- Affektive og psykotiske afsnit
- Personaledeltagelse mhp forankring i den samlede miljøterapeutiske indsats
- Mulige samarbejdspartnere: bibliotekerne (Holstebro)

Det faglige fokus

- ...for behandlerne har allerede en rolle, bibliotekaren kommer ude fra, har en anden uddannelse og kan derfor vinkle det anderledes, tage udgangspunkt i noget der ikke er sygdom” (ergoterapeuten)
- ”Det er en fordel at komme udefra og ikke have nogen viden om nogen i gruppen, det stiller mig mere åben og ikke forudindtaget – jeg kender ikke deres historier, derfor er det teksten vi kommer til at tale om.” (bibliotekaren)

Et frirum

- ”...befriende, et frirum: hele konceptet omkring det er et frirum; at der kommer en som bare er sig selv, kommer ikke for at vurdere dem eller give dem gode råd, kommer ikke med den samme opmærksomhed som det faste personale. Det betyder de nemmere slapper af og tager ind”
- ”Frirum også fordi personalet indgår på en anden måde, fordi vi går ind og deltager på lige vilkår, ser en anden side” (ergoterapeuten).

Randers

- DGH: Det Gode Hverdagsliv - for ældre i plejebolig (demensproblematikker) Socialministeriet.
- 16 frivillige leverer læsegrupper i par på kommunens plejehjem. Projektleder fra Læseforeningen koordinerer den samlede indsats + kompetenceudvikling + evaluering

Aktuelle hændelser og projekter

- Favrskov. Sundheds & kulturhus (ældreområdet)
- Horsens. Sundhedssektoren (ældreområdet)
- Horsens. Bibliotekerne: socialt udsatte
- Ikast-Brande: sundhedslæsegrupper
- Herning: Læsegrupper og mental sundhed
- Holstebro: læsegrupper i psykiatrien, samarbejde med bibliotekerne.

Udfordringer

- Ingen samlet koordinering og forankring af viden
- Det frivillige arbejde. Hvem skal drifte? Kommune, stat, region?
- Forskellen mellem en frivillig social aktivitet (social inklusion) og en professionel læsefaglig behandlingsmæssig indsats (i psykiatrien).

Anbefalinger – og drømme...

- En koordineret samlet indsats.
- Videnscenter og/eller udviklingsmidler der implementer og dokumenterer et eller flere interventionsprogrammer evt.. i samarbejde med AU mhp validering/evidens – fondsmidler?
- Professionalisering af læsergerningen
- Ansatte “hus-læsere” på alle psykiatriske afdelinger i regionen.

Tak for denne gang!

